

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo dėl Brazilijoje atliekamo pašarinių sėklinių augalų ir sėklinių javų aprobavimo lygiavertiškumo ir Brazilijoje užaugintos pašarinių augalų bei javų sėklos lygiavertiškumo, taip pat dėl Moldovoje atliekamo sėklinių javų, sėklinių daržovių ir sėklinių aliejinių bei pluoštinių augalų aprobavimo lygiavertiškumo ir dėl Moldovoje užaugintos javų, daržovių ir aliejinių bei pluoštinių augalų sėklos lygiavertiškumo iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas

[COM(2017) 643 final – 2017/0297 (COD)]

(2018/C 227/11)

Pranešėjas: **Emilio FATOVIC**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2017 11 16
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalis, 114 straipsnio 1 dalis ir 304 straipsnis
Komiteto biuro sprendimas	2018 12 5
Atsakingas skyrius	Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius
Priimta skyriuje	2018 2 6
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 2 14
Plenarinė sesija Nr.	532
Balsavimo rezultatai	140/0/8
(už/prieš/susilaikė)	

1. Aplinkybės ir Komisijos pasiūlymas

1.1. Tarybos sprendimu 2003/17/EB pripažįstamas tam tikrų trečiųjų šalių tam tikrų rūšių sėklos aprobavimo ir auginimo lygiavertiškumas⁽¹⁾.

1.2. Nuostatose, reglamentuojančiose tose šalyse surinktą ir patikrintą sėklą, numatytos garantijos dėl sėklos charakteristikų ir jų tikrinimo priemonių, skirtos užtikrinti sėklos identifikavimą, ženklimą ir kontrolę, yra tokios pačios kaip ir nuostatose, kurios taikomos Europos Sąjungoje surinktai ir patikrintai sėklai.

1.3. Brazilijos ir Moldovos nėra trečiųjų šalių sąrašė, pateiktame Sprendime 2003/17/EB, todėl jose surinkta sėkla negali būti importuojama į ES. Todėl abi šios šalys nusprendė pateikti Komisijai prašymą taikyti jose surenkamai sėklai (Brazilijoje: pašarinių augalų bei javų sėkla; Moldovoje: javų, sėklinių aliejinių bei pluoštinių augalų ir sėklinių daržovių sėkla) minėtos direktyvos nuostatas dėl lygiavertiškumo ir sudaryti galimybes ją eksportuoti į Europą.

1.4. Atsiliepdama į šiuos prašymus, Komisija išnagrinėjo atitinkamą sritį reglamentuojančius Brazilijos ir Moldovos teisės aktus. Tada ji patikrino Brazilijos ir Moldovos sėklos aprobavimo ir sėklos sertifikavimo sistemas. Komisija padarė išvadą, kad jų reikalavimai ir sistemos yra lygiavertės ES ir suteikia tokias pat garantijas⁽²⁾.

1.5. Todėl abiem atvejais Komisija nusprendė, kad būtų tikslinga atitinkamą Brazilijos ir Moldovos sėklą pripažinti lygiaverte ES surinktai, užaugintai ir patikrintai sėklai. Tai galima padaryti sprendimu, kurį turi priimti Europos Parlamentas ir Taryba.

⁽¹⁾ Pagal Direktyvas 66/401/EEB, 66/402/EEB, 2002/54/EB ir 2002/57/EB.

⁽²⁾ Suderinta su Tarptautinės sėklų tyrimų asociacijos (ISTA) taisyklėmis.

2. Pastabos ir rekomendacijos

2.1. EESRK atkreipia dėmesį į teigiamus auditų, kuriuos Komisija atliko Brazilijoje ir Moldovoje pagal Sprendimo 2003/17/EB II priede nustatytus reikalavimus siekiant pripažinti sertifikavimo teisės aktų reikalavimų ir oficialios kontrolės lygiavertiškumą, rezultatus.

2.2. EESRK, laikydamasis savo ankstesnėse nuomonėse pateiktos pozicijos šiuo klausimu ⁽³⁾ ir atsižvelgdamas į Komisijos diskusijų su suinteresuotaisiais subjektais ir valstybėmis narėmis rezultatus, pritaria svarstomai teisėkūros priemonei. Be to, Komitetas pritaria, kad lygiavertiškumo pripažinimas gali būti naudingas ES sėklų bendrovėms, kurios vykdo veiklą Brazilijoje ir Moldovoje, potencialiems sėklos importuotojams iš šių šalių į ES ir ES ūkininkams, kurie nuo šiol turės galimybę gauti įvairesnių rūšių sėklos.

2.3. Komitetas abejoja tik dėl pasiūlymo lygiavertiškumo pripažinimą taikyti Moldovos daržovių sėklai. Šia sėkla, kuriai taikomos Direktyvos 2002/55/EB nuostatos, prekiaujama tik kaip „standartinės“ kategorijos sėkla, kuriai reikia ne oficialaus sertifikavimo, kad būtų galima ją pateikti rinkai, o paties gamintojo atliekamo sertifikavimo, ir tik vėliau, po pateikimo į rinką, galimas bet toks produkto charakteristikų ir kokybės *a posteriori* patikrinimas. Ši sistema yra grindžiama gamintojo, kurį galima lengvai nustatyti ir atsekti, jei jo įmonė yra ES teritorijoje, atsakomybe. Tačiau ne ES kilmės produkcijos atveju ją atsekti ir kontroliuoti bus tikrai nelengva. Dėl šios objektyvios problemos ES iki šiol taiko sprendimą nesuteikti lygiavertiškumo pripažinimo visų trečiųjų šalių daržovių sėklai. Todėl Komitetas atkreipia dėmesį į šią problemą ir tikisi, kad Komisija išsamiau ją išnagrinės.

2.4. Komitetas pripažįsta, kad, kaip tvirtina Komisija, nagrinėjamų produktų sertifikavimo sistemos pripažinimas yra techninio pobūdžio priemonė. Tačiau, kadangi Europos rinkos atvėrimas trečiųjų šalių produktams turės ekonominį ir socialinį poveikį, Komitetas rekomenduoja atlikti poveikio vertinimą siekiant patikrinti, ar minėtoji priemonė nepakenks Europos gamintojams, visų pirma labai mažoms ir mažosioms įmonėms.

2.5. EESRK primena Komisijai, kad šiuo metu daugiau kaip 60 % sėklų rinkos priklauso kelioms didelėms tarptautinėms įmonėms. Rinkos atvėrimas trečiosioms šalims, kuriose produkciją kontroliuoja tos pačios įmonės, galėtų dar labiau apsunkinti sąlygas smulkiesiems gamintojams ir mažiesiems konsorciumams, taip pat padaryti didelį poveikį ekonominiam ir socialiniam daugelio vietos bendruomenių, susijusių su specifine gamyba, stabilumui. Sudėtingesniais atvejais visi šie veiksniai galėtų paskatinti kaimo vietovių gyventojų skaičiaus mažėjimą, o tai turėtų pasekmių kultūrų biologinei įvairovei ir Europos žemės ūkio maisto produktų gamybai, nes dažnai būtent maži ūkiai apsaugo tam tikrų sėklų ir tradicinių rūšių sėklą nuo išnykimo ⁽⁴⁾.

2.6. Be to, EESRK dar kartą ragina Komisiją visapusiškai įvertinti trečiosiose šalyse vykdomus gamybos procesus, primindamas, kad kai kurių produktų konkurencingesnėmis kainomis gamyboje pasitaiko išnaudojimo darbo vietoje, įskaitant vaikus, atvejų. Toks požiūris yra esminis ir būtinas, ypač šiuo metu, kai ES aktyviai dalyvauja siekiant Jungtinių Tautų darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytų darnaus vystymosi tikslų. ES yra didžiausia žemės ūkio maisto produktų importuotoja ir eksportuotoja pasaulyje ir turi pasinaudoti savo vaidmeniu, kad dvišaliais ir daugiašaliais prekybos susitarimais būtų skatinama gerinti trečiųjų šalių piliečių ir darbuotojų darbo ir gyvenimo kokybę, taip pat kovoti su nesąžininga konkurencija ⁽⁵⁾.

2.7. Galiausiai EESRK tikisi, kad šis sprendimas įsigalios tik visiško tų pačių ES produktų abipusiškumo ir lygiavertiškumo pripažinimo atveju siekiant, kad šio sektoriaus Europos įmonės turėtų daugiau plėtros ir vystymosi galimybių. Tai atitiktų konkrečius suinteresuotųjų subjektų konsultacijose pateiktus prašymus.

Bruselis, 2018 m. vasario 14 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS

⁽³⁾ OL C 74, 2005 3 23, p. 55, OL C 351, 2012 11 15, p. 92.

⁽⁴⁾ Tokią nuomonę sustiprina ir tai, kad per Komisijos surengtas viešas konsultacijas internetu buvo gauti tik trys atsakymai, iš kurių du privačių asmenų, o tai reiškia, kad sprendimų priėmimo procese buvo konsultuojamasi tik su svarbiausiais Europos suinteresuotaisiais subjektais.

⁽⁵⁾ OL C 173, 2017 5 31, p. 20, 1.6 punktas.